

СОВЕТ ДЕМОКРАТИЯНЫҢ ЧАЙЫННАЛЧАК ТИЙЛЕЛГЕЗИ

БУГУ ЧУРТТАРНЫҢ ПРОЛЕТАРИЯЛЕРИ, КАТТЫҢЫҢАР!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нин Дээди Советинин болгаш Министрлер Чөвүлелинин органы

1967 чылда үлдөзөлгөттүгөс

1967 ч. МАРТ

14

ВТОРНИК

№ 61 (6698)

Өртөз 2 көп.

ТЫВА АССР-НИҢ ДЭЭДИ СОВЕДИН ЧЫЛДЫРАР ДУГАЙЫНДА

ТЫВА АССР-НИҢ ДЭЭДИ СОВЕДИНИҢ ПРЕЗИДИУМУНУҢ ЧАРЛЫ

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун доктаамды болза: Тыва Автономдук Совет Социалистик Республикаынын Дээди Советинин ийги чымжыны бирги сессиязын 1967 чылдын март 30-де Кызыл хоорайга чымдырар.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Даргазы Б. ДОЛЧАНМАА

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун секретары К. ДИИГА.

Кызыл хоорай 1967 чылдын март 13.

БЕДИК ИДЕПКЕЙ, ОРГАНИЗАСТЫГ ЧОРУК

«Бугу эрге-чагырганы Советтерге!» — деп, ленинчи дайынчы лозунгун адаа-биле 50 чыл мурунда Октябрьның социалистик Улуг революция тиилээш, делегейде бир дугаар ашылчын болгаш тараачын күрүнө тургустунган. Бугу эрге-чагырга Советтерге шилчэн чаа күрүнө—Совет Эвилени тиилээш социализмин күчүлүг чурту, хостуг болгаш дең эргелиг акы-дууналышы нацияларның күрүнөзи, коммунизмин тун тудукчузу болу берген.

Безен чылдарың дургунда бистиң күрүнөвистиң бугу-ле херектеринге, ажил-агыл болгаш культура тургузушкунуң бугу-ле нарын база берге сорулгаларын шиктирлээринге ашылчы чоннар депутаттарың Советтерни чугула ролду ойноп иялген. Советтер дээр күрүнө эрге-чагырганың эң-не хай төлөөлөкчүлүг органы болуп.

Бугу эрге-чагырга Советтерге шилчээнд бээр безен чылдың дургунда оларга соңгудалар амын-даа, чажыт-даа бадылаашкының эр-газы-биле хай удаа болуп иялген. Бу чылдың март 12-де Советтерге соңгудалар Россия Федерациязынга болгаш оон өскө төз эилелдешкен республикаларга, оң иштиңде Тыва АССР-ге болуп эртен.

Дээди Советтерге болгаш чө-чө Советтеринин соңгуданың хүнүнд совет кижилер боттарының политиктиг бедик идепкейн, эң-не организастиг чорун болгаш чангыс эл-сетиндинин база катоп көргүскөн.

Тыва автономдук республиканың чө-чө бурдунга бадылаашкынарга соңгучулары бедик көдүрүшкүн-биле киришинин дугайын чамды баштайгы сан, фактылар тодаргай херечилеп турар. Бадылаашкының баштайгы шактарында-ла хей-хей соңгудалар чондорунун соңгучулары боттарының хамааты хүлээлгенин күөсөдип, бадылаашкынын бертигизин. Чинжээ, Улуг-Хем районунун Хөпчүк болгаш Алды-Шынаа соңгудалар чондорунунга даңзала кирген соңгучулар боттарының бадылаашкынын бээр эртенгиниң чеди шакта-ла доозупкан. Өвүр районунун соңгучуларының 85 хуузу бадылаашкының баштайгы ийи шакында-ла хамааты хүлээлгенин күөсөткен. Ол ишкеш бедик идепкейлик болгаш организастиг чорунун чимектерин чө-чө бурдундан хайну көргүзүп болур.

Соңгучуларының политиктиг улуг көдүрүшкүн-биле бадылаашкына кирип турарының дугайында меделер округ соңгудалар комиссияларына болгаш республиканың тал соңгудалар комиссиязынга үзүтөл чонка кээл-ле турган. Хүндүскүнүң 12 шакта республиканың бугу соңгучуларының сөзүн амыг хуузу бадылаашкына кирип, боттарының чангыс эл-сетиндинин көргүскөн. Оң иштиңде Өвүр, Бай-Тайга, Эрин районнарының даңзала кирген соңгучулары бадылаашкына шуптузу кирип иялген турган. Кемзиктин 6 шакта Тоңу болгаш Тес-Хем районнарының соңгучулары боттарының хамааты хүлээлгени күөсөткен. Ол шакта республиканың 196 соңгудалар чондорундан 121 соңгудалар чондорунунга даңзылаткан соңгучулар соңгудаларга чүс хуу киришкен турган. Нийти республиканың хуузу 98,7 четкен.

Бу дээр соңгучулар боттарының хамааты хүлээлгени күөсөдүрүңе каян-даа, каяа-даа, каяа-даа амыл-херектерге кайгамчыктыг чүтүлдүүнүң болгаш политиктиг меделеринин бедизинин чайынчак херечизи-дир.

Советтерге соңгудалар дээр совет кижилерниң чүглө идепкейн болгаш организастиг илередип турар эвес, харын база оларның патриотизмин, бөгүнү аас-кежиниң чуртталга дээр өөрүшкүн, келир үгө бемге бүзүрелдин, Коммунисттик партияга болгаш Төрзэн чуртунга кызгаар чок иянышылдын, коммунизмин херээңге бердингенин илередип турар. Чөөн-Хемчик районун Шами чурттуг 96 харыг Кара-Сал Тараңай бадылаашкынын берип тургаш, бодунун бодалын мынча деп илереткен:

— Тоан алды чыл иштиңде чурттап иялгаш, мени черле чүңү көрбөз кижи дээр боор! Эрги үениң чагырганын ырмааның кыдыг-дошуну дадалым-даа көрүп калдим. Совет эрге-чагырганың магалыг чагайын-даа көрүп чөр мен. Совет эрге-чагырганың соңгуданыңга хай удаа кирип аас-кежиниң-даа кижи-дир мен. Ычангаш «көрбөз чүвез чок, көдүрбөз хөңз чок» ырганың мээр бадылаашкынын тайбычуга салышкын болзун, Вьетнамада америк халдакчыларга соңг болзун!

Соңгудалар наминалыз чоруп турар үедө соңгучулар боттарының ажил-херекчи саналдарын берип, Советтерниң ашылыңа четпестерин демделеп, хей-хей чугула айтырылганы көдүрүп турганар. Ол бодалдарын олар бадылаашкынын бээрде база илередип турганар. Ол дугайын соңгудалар бюллетенеринге бижзэн хей-хей демделелдер илвердип турар. «Чагыларыбыз утпаңар!», «Чонга төлөпкү баран бол!» , «Бистиң идегелимысти шындысын дээр бадылаашкы» дээр чимектиг сөстөрн бюллетенерге соңгучулар бижжилгизин.

Бу дээр бодунуң күрүнөвистиң ажил-херектеринин дугайында, чонунуң чагай чорунуң дугайында сатыш салзын дээр соңгудалар депутаттарга чагыг-даалганы берип турары ол-дур.

Март 12-де бистиң республиканың соңгучуларының бадылааны 2883 депутат соңгучуларының чагыг-даалгаларын күөсөдөр дээр амылдарыңга төлөпкүлөр. Олар коммунисттик эл-биле чурттап, амылдарыңга боттарының үлөгер-чиззэн көргүзүп, күрүнө эрге-чагырганың бугу амыл-херектерин чө-чө бурдунга эргелеп башкаар төлөпкү кижилер-дир.

Соңгуданың бурдунда бистиң партиябыздың Төп Комитетинин чугула документизи — «Амылчы чоннар депутаттарының иялээ болгаш суур Советтеринин амылын экинчилер дугайында доктаалы» парлаттыган. Ол болза Совет эрге-чагырганың амылын улам сайыраңгайымдар дугайында Коммунисттик партияның улуг сатыш салышынын херечилеп турар. Төп Комитеттиң бо доктаалы бугу чө-чө Советтеринин амылыңа дайынчы программа болуп.

Март 12-де болган соңгудалар совет кижилер боттарының чангыс эл-сетиндиң, организастиг болгаш идепкейлик кирижилгени-биле олар коммунисттик партияны дондору сырый каттыжылдынын, Төрзэн чуртунга улуг ияныштын база катоп көргүскөн.

Төрзэн чурттуң чечектелишиңни дээр!

Кызыл

Эртенгиң алды шак четкелетке-ле республика намыссылынын соңгудалар чондорунуңга чон шуужу, кудумчуларга хостуг мр-шоор, хөгжүм чагылынын эгелзэн. Кижи бурдуу бодунуң хамааты хүлээлгенин күөсөдүрүңе далактын чорун турганы ол.

Транспорттун № 5 соңгудалар чондорунуңга дөргөткөн соңгучулар дораан-на долуп келгенер. Чогуур үени чедип көргө, чондорунуң даңзала кирген соңгучулары бадылаашкына чыгып, бюллетенерин алган кижилер кабиндаларына кирип, совет улустун төлөпкү ооздар, кыстары дээр боттарының бадылаашкына берип эгелзөнөр. Оларнын арамыдан амылдан кыраанларым-даа, аныктарым-даа көрүп болур турган. Кезек амыл кыстары биле соңгучулар дээр келген Любовь Боренко бадылаашкынын мурунда мынча дээр:

— Совет амылдар Улуг октябрьның ачымда кайгамчыктыг аас-

кежиниктер. Ычангаш мөн аас-кежиник чалың амын дээр бадылап тур мен.

Ол чондор амыл pioneerлер чедип келгенер. Олар соңгучулар чедип чедип, белектер алган концертти көргүскөнер.

Транспорттун № 5 соңгудалар чондорунуңга 12 шак четкелетке-ле, соңгучулар бадылап доозупканар. Тываның хонур-дашты суурларының бироззи — Элегес-Аксынын соңгудалар чондорунуңга соңгучулар — даңкылар, инженер-техниктер амылдар чедип бир эл-сетиндик чыгып келгенер. Эртенгиң талыг-ла алды шакта соңгудалар чондорунуң экин амылдан.

Бир-ле дугаарында Кызыл-Хаван шактамында чө-чө амыл чыл амыл-дап келген, амылдарыңга А. Тагба, хоочун амылдар О. Сумбаа, амылдарыңга А. Малдыев, коммунист күш-ажылын шалгычым шактер В. Ромовский, шактада 11 чыл амылдар турар. «Шактериниң

алдары» демдектиг, чокта чаа «Күш-ажылы шыгарал дээр» деп медаль-биле шаңнаткан К. С. Хут олар баштай келген, хамааты хүлээлгени күөсөткенер.

— Бу чылын бистиң совет улус Октябрьның социалистик Улуг революциянын 50 чыл оюн демделээр бис. Делегейде эң-не баштайгы демократтыг чурттуң алдылыг тиилээш чаа-чаа күш-ажылы белектер-биле уткуруңуң шактерин өөрүмү кийгүрдүм. Коммунисттик партия, коммунизм дээр бадылашкыны — деп, К. С. Хут чугаалаан.

Даңкылар сууру Элегес-Аксынын соңгучулары дүш үеинде боттарының бадылаашкынын берип келгенер.

Кызыл хоорайның хей-хей соңгудалар чондорунуңга соңгудалар өң-не идепкейлик эртал, улустун политиктиг улуг көдүрүшкүнү көргүскөн.

Хоорайның өскө бүтү соңгудалар чондорунуңга иялгаш, Ленинниң № 7 соңгудалар чондорунуңга бо чугула наминалы база бедик көдүрүшкүнү эртенгиң демделгээр херек.

Ак-Довурак

Тываның улустуң төптөрүнүн бироззи Ак-Довурак хоорай март 12-де амылдар баштайгы шакты кирген. Бадылаашкынын шакты эгелзөрүнүн мурунда-ла хоорай автобустары, чик машиналар мый-бээр чоруп эгелзөнөр. Амыл, кырган кижилер машиналардан дүшөп, соңгудалар чондорунуңга чоруп турганар.

Участотунуң дежурыйлары, соңгудалар комиссиянын кижилерин келген соңгучуларын хүлээлгени-биле уткуп алгаш, оларын бадылаашкына чалып кирип турганар.

Даңкылар амылдар фабриканың амылдарыңга Эвдокия Шиллева

күш-ажылы, аас-кежин, коммунизм дээр бир дугаарында бадылаан.

Юрий Шадгарын удуриңа эгелзөөн амылдарыңга даңкылар амылдар фабрикада амылдар турганар. Ол эелгек март 12-де амылдар турган. Амылдарыңга шупту 35 кижи соңгудалар чондорунуңга эртенгиң дээр болу-биле чедип келген, баштайгы кижилер-биле кадмы соңгучу намылдар, фабрикада амылдарыңга база порупканар.

Хей намын кижилери амылдар, чуртап турар ол амыл хоорайның соңгучулары бедик көдүрүшкүнү байдалга бадылаанар.

Чөөн-Хемчик

Баян-Таланың соңгудалар чондорунуңга 12-нин муруну тарымды-ла байрлап шикти кирген турган. Суурун чурттакчылары ол хүнү өөрүшкүн-биле манап турганар.

Эртенгиң 6 шак. Манапалыг, амылдарыңга участотка четкилер келгенер. Баштай келген соңгучулар болза Кадыр-Ордуңун, Эвдокия, Ак-Шаттын, Баян-Тала амылдарыңга, олар 25-30 километр ырак чердерден бөдүк-бөдүк-биле четкилер келтирээш, коммунизм, аас-кежин, тайбың дээр бадылаанар.

Социалистик күш-ажылың Манапалыг Оржак Лопсаңал, баштайгы Манапалыг Даваа дээр өскө-даа хоочун кижилер баштайгы соңгучулар-биле кадмы бадылаан, бадылаашкынын бир үл-биле бээринче бүтү соңгучуларын кийгүрдүм.

Соңгудалар чондорунуң соңгучулары эртенгиң 9 шакта-ла шупту бадылаанар. Районунуң өскө чердеринде соңгудалар база-ла бедик көдүрүшкүнү байдалга эртен.

Каа-Хем

Россия Федерациязының Тыва АССР-нин Дээди Советтеринин соңгуданың чондорунуңга «Совет Тыва» соңгудаларыңга байрлап шикти кирген турган. Соңгучулар манап турганар.

Эртенгиң 6 шак. Манапалыг, амылдарыңга участотка четкилер келгенер. Баштай келген соңгучулар болза Кадыр-Ордуңун, Эвдокия, Ак-Шаттын, Баян-Тала амылдарыңга, олар 25-30 километр ырак чердерден бөдүк-бөдүк-биле четкилер келтирээш, коммунизм, аас-кежин, тайбың дээр бадылаанар.

Оң дараамыда соңгудалар амыл механизатору бир дугаар соңгучу Б. Мунзопан бюллетенерин алгаш:

— РСФСР-нин, Тыва АССР-нин Дээди Советтеринин база чө-чө Советтеринин соңгудалар бугу совет улус-биле бир дөмөй бадылап аас-кежиниң болзун. Мөн механизатор болганымы бо төвөгүлүг, үбийлеш чылда бедик бугуруңуң амылдар дээр бодумга бедикте хүлээлгени алган, соңгудалар бугу механизаторларын Совет эрге-чагырганың беең чыл оюнга төлөпкү уурамыңга социалистик чарыкчы кийгүрдүм—дээр бадылаан.

Суурун чурттакчылары эртенгиң оң шак амыл турал боттарының бадылаашкынын бүрү берипкен.

Каа-Хем районунуң өскө-даа соңгудалар чондорунуң соңгучулары боттарының бадылаашкынын дүш үеинде дооуп, бедик көдүрүшкүнү байдалга доосканар.

Тээли

Бай-Тайга районунуң төвү Тээли сууруну чурттакчылары соңгудалар чондорунуңга эртенгиң 10 шак турал районунуң бугу соңгучулары соңгудалар комиссиязынын даргазы бугу соңгучуларга байр чедирген, бадылаашкына чыгып, Тээли ортамык школаның өөрүшкүнүң чыгаан.

Бир дугаарында соңгудалар чондорунуңга эл улуг намылдар Бадары Бавуу бюллетенерин алгаш:

— Коммунисттик партия болгаш партия кижилерин бугуруңуңга бадылаашкынын бүрү берипкен.

Оң дараамыда соңгудалар амыл механизатору бир дугаар соңгучу Б. Мунзопан бюллетенерин алгаш:

— РСФСР-нин, Тыва АССР-нин Дээди Советтеринин база чө-чө Советтеринин соңгудалар бугу совет улус-биле бир дөмөй бадылап аас-кежиниң болзун. Мөн механизатор болганымы бо төвөгүлүг, үбийлеш чылда бедик бугуруңуң амылдар дээр бодумга бедикте хүлээлгени алган, соңгудалар бугу механизаторларын Совет эрге-чагырганың беең чыл оюнга төлөпкү уурамыңга социалистик чарыкчы кийгүрдүм—дээр бадылаан.

Суурун чурттакчылары эртенгиң оң шак амыл турал боттарының бадылаашкынын бүрү берипкен.

Каа-Хем районунуң өскө-даа соңгудалар чондорунуң соңгучулары боттарының бадылаашкынын дүш үеинде дооуп, бедик көдүрүшкүнү байдалга доосканар.

Туран

Районунуң бугу соңгудалар чондорунуңга эртенгиң 10 шак турал районунуң бугу соңгучулары соңгудалар комиссиязынын даргазы бугу соңгучуларга байр чедирген, бадылаашкына чыгып, Тээли ортамык школаның өөрүшкүнүң чыгаан.

Бир дугаарында соңгудалар чондорунуңга эл улуг намылдар Бадары Бавуу бюллетенерин алгаш:

— Коммунисттик партия болгаш партия кижилерин бугуруңуңга бадылаашкынын бүрү берипкен.

Оң дараамыда соңгудалар амыл механизатору бир дугаар соңгучу Б. Мунзопан бюллетенерин алгаш:

— РСФСР-нин, Тыва АССР-нин Дээди Советтеринин база чө-чө Советтеринин соңгудалар бугу совет улус-биле бир дөмөй бадылап аас-кежиниң болзун. Мөн механизатор болганымы бо төвөгүлүг, үбийлеш чылда бедик бугуруңуң амылдар дээр бодумга бедикте хүлээлгени алган, соңгудалар бугу механизаторларын Совет эрге-чагырганың беең чыл оюнга төлөпкү уурамыңга социалистик чарыкчы кийгүрдүм—дээр бадылаан.

Суурун чурттакчылары эртенгиң оң шак амыл турал боттарының бадылаашкынын бүрү берипкен.

Каа-Хем районунуң өскө-даа соңгудалар чондорунуң соңгучулары боттарының бадылаашкынын дүш үеинде дооуп, бедик көдүрүшкүнү байдалга доосканар.

Тоора-Хем

Районунуң бугу соңгудалар чондорунуңга эртенгиң 10 шак турал районунуң бугу соңгучулары соңгудалар комиссиязынын даргазы бугу соңгучуларга байр чедирген, бадылаашкына чыгып, Тээли ортамык школаның өөрүшкүнүң чыгаан.

Бир дугаарында соңгудалар чондорунуңга эл улуг намылдар Бадары Бавуу бюллетенерин алгаш:

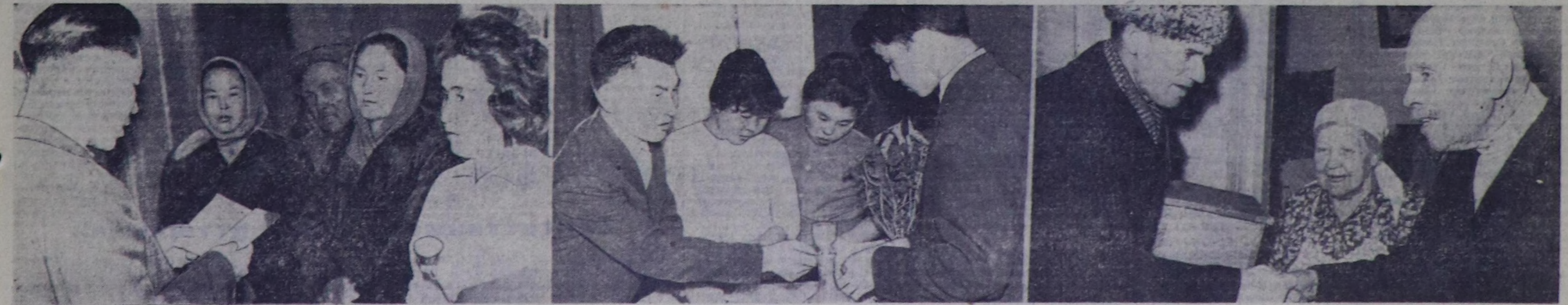
— Коммунисттик партия болгаш партия кижилерин бугуруңуңга бадылаашкынын бүрү берипкен.

Оң дараамыда соңгудалар амыл механизатору бир дугаар соңгучу Б. Мунзопан бюллетенерин алгаш:

— РСФСР-нин, Тыва АССР-нин Дээди Советтеринин база чө-чө Советтеринин соңгудалар бугу совет улус-биле бир дөмөй бадылап аас-кежиниң болзун. Мөн механизатор болганымы бо төвөгүлүг, үбийлеш чылда бедик бугуруңуң амылдар дээр бодумга бедикте хүлээлгени алган, соңгудалар бугу механизаторларын Совет эрге-чагырганың беең чыл оюнга төлөпкү уурамыңга социалистик чарыкчы кийгүрдүм—дээр бадылаан.

Суурун чурттакчылары эртенгиң оң шак амыл турал боттарының бадылаашкынын бүрү берипкен.

Каа-Хем районунуң өскө-даа соңгудалар чондорунуң соңгучулары боттарының бадылаашкынын дүш үеинде дооуп, бедик көдүрүшкүнү байдалга доосканар.

«Совет Тыва» союзтун Суг-Бажы соңгудалар чондорунуңга эртенгиң 10 шак турал районунуң бугу соңгучулары соңгудалар комиссиязынын даргазы бугу соңгучуларга байр чедирген, бадылаашкына чыгып, Тээли ортамык школаның өөрүшкүнүң чыгаан.

дугаар соңгуп турар механизатор Борис Мунзопаннның бадылаашкынын бюллетенин ал турары. Оң талаанда чурукта — персоналдыг пенсионер Александр Александрович Исламов биле оон өөнүң ээзи Пелогей Леонтьевна оларның соңгуп турары. Кызылдын 9 дугаар соңгудалар чондорунуңга эртенгиң 10 шак турал районунуң бугу соңгучулары соңгудалар комиссиязынын даргазы бугу соңгучуларга байр чедирген, бадылаашкына чыгып, Тээли ортамык школаның өөрүшкүнүң чыгаан.

Соңгудалар чондорунуңга эртенгиң 10 шак турал районунуң бугу соңгучулары соңгудалар комиссиязынын даргазы бугу соңгучуларга байр чедирген, бадылаашкына чыгып, Тээли ортамык школаның өөрүшкүнүң чыгаан.

Соңгудалар чондорунуңга эртенгиң 10 шак турал районунуң бугу соңгучулары соңгудалар комиссиязынын даргазы бугу соңгучуларга байр чедирген, бадылаашкына чыгып, Тээли ортамык школаның өөрүшкүнүң чыгаан.

Соңгудалар чондорунуңга эртенгиң 10 шак турал районунуң бугу соңгучулары соңгудалар комиссиязынын даргазы бугу соңгучуларга байр чедирген, бадылаашкына чыгып, Тээли ортамык школаның өөрүшкүнүң чыгаан.

Соңгудалар чондорунуңга эртенгиң 10 шак турал районунуң бугу соңгучулары соңгудалар комиссиязынын даргазы бугу соңгучуларга байр чедирген, бадылаашкына чыгып, Тээли ортамык школаның өөрүшкүнүң чыгаан.

УЛУГ ЧОРГААРАЛ

Октябрың 50 чыл өюнүң — улуг байырлал чымынча чаы бөгүн бистиң аравысче чоргаарал-биле басып кирип орав.

Соңгуданың хуну—бүгү улустун байырлалы кылдыр хуулар бисте чаагай чаңчыл болу берген.

— Төлөптиглерни — Советтерге! — бо сестер чер бурзууге чаңгылашып келген.

— Төлөптиглерни — Советтерге! — деп күзел сорук-биле буруну хун, соңгуда хунуңде, кижжи бурзуугуң бозалы хайныккан.

А ынчаарга совет кижжи деп чаагай атка бистиң бөгүңгү кижилерниң шунту төлөптиглер — олар коммунизм тургузуучулары.

Коммунизм тургузуучуларынга төлөптиг дитирги дээрге эң-не улуг алдар, хүндүткөл болгаш бедик шаңдал-дыр.

Олар дээрге бугуруелериниң станоктарында, туудуларын шөлдериңде, колхозтарының болгаш совхозтарының фермаларында, бригадаларында, эртем албан черлеринде, школаларның класстарында, эмелгерлерде, партиа, совет болгаш хой-нияти организаацияларында — чонун аравында боттарының эрес шудургу, сорук күштүгү ажил-ижиле Төрөөн чуртун алдаржыдып, элекшилади тургузуу, амьдыралды кааптап, бүгү чүвени хөдөлдирип турар кижилер-дир.

Олар дээрге бистиң алдарың Коммунист партиясының болгаш Совет Күрүнестин херөө дээш, чогаалчы, тургузуучу улуг совет улустун херөө дээш, кужун, арта-мергежилди, эртем-билини бараалдадып турар кижилер — эң-не төлөптиг кижилер-дир.

«1967 чылдың март 12 — соңгуда хуну. Шунту соңгудала!» — деп сестерлиг павкаттар соңгуда участоктарының ажилдап турар бажынарын эжиңтериниң кырында, бугуруелге албан черлериниң бажынарында — чер бурдуе тодаргай-биле көстүп турган.

Бистиң буруну хун бадылаан депутаттарының составында ажилчыларың, тараачыларың болгаш интеллигенцияның төлөкчилери — чонун бүгү кезектериниң төлөкчилери бар.

Депутаттар кандидаттарының национал составында тывалар, орустар, украинер, хакастар болгаш бистиң чуртун оон-даа эске националдарының төлөкчилери кирип турар.

Чонун төлөптиглери — республиканың Даади Советиниң болгаш чер-чер Советтериниң депутаттарына кандидаттар коммунистерин болгаш партия кезигүү эвестериня бузуубас блогунун кандидаттары болган.

Чонун төлөптиглери — республиканың Даади Советиниң болгаш чер-чер Советтериниң депутаттарына кандидаттар коммунистерин болгаш партия кезигүү эвестериня бузуубас блогунун кандидаттары болган.

Чонун төлөптиглери — республиканың Даади Советиниң болгаш чер-чер Советтериниң депутаттарына кандидаттар коммунистерин болгаш партия кезигүү эвестериня бузуубас блогунун кандидаттары болган.

Бистиң совет кижилер бадылаашкынын боттарының төлөптиг кижилери дээш берилшан, олар бистиң улустунуң маалык дүүнүгүнө чоргаарлап, магаалы чаагай бөгүңгү ханымын-биле бодал, чырыктыктың даартамынча улуг бузуурел-биле көрүп турарлар.

Бисте соңгуда хунуңде кижиниң өөрүшкүдүн, чоргааралың дайынктарында чүве хой. Совет кижилер Улуг Октябрың төөгүдү 50 чыл оюн төлөптиг улук дээш бугу улустун социалист чарымын чер бурдуңде калбарган.

Улуг байырлал чымынча баштайгы ий айның тунелери кижиниң сеткил-сагышын өөрүп турар.

«Шан күстөтинген», «хусуса бетинде», «эрткен чылдаазында бедик денелде», «чарыштын тилекчилери» дээш чикеттиң медалерни солунарың арынарыңдан номчуп, радиода дынап, өөрүшкүвүс хайыгың турар-дыр бис.

Эрги тургузуугуңа үезинде кым-даа эвес чоран бөдүүн кижилер ам бузуугу дуудулашкын чоруктары кылып, боттарының салым-хуузуңуң бузуугу элдери болуп, коммунист төлөптиг тургузуучулары болуп турары магаалы-даа, чоргаар-даа!

Бугуңде мактадып, элекшиялге хойну кирип турарлар кымнар? Олар дээрге бистиң муракчыларымыс, бистиң күрүне арге-чагырганыңа соңгудуп алган төлөптиглериниз-тир.

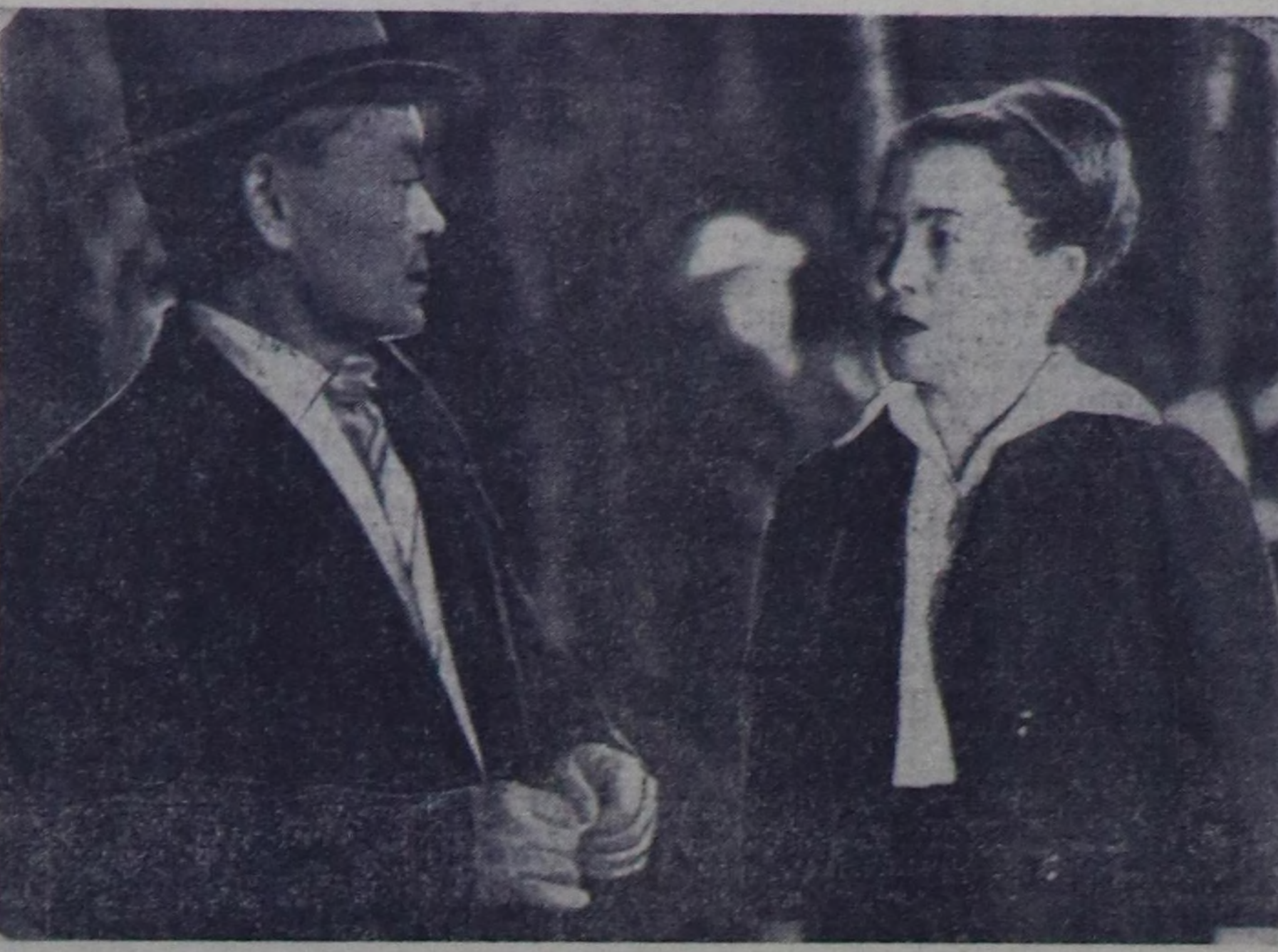
Совет кижилер боттарының ынды төлөптиглерин — коммунистерин болгаш партия кезигүү эвестериня бузуубас блогунун кандидаттары дээш бадылашып, бистиң тилектегин тилектеге баштап турар коммунистериниң леңичи партиясы, бистиң социалист Төрөөн чуртувус дээш бадылашар.

Соңгукчулар боттарының төлөптиглерин бадылашып, бистиң чуртувусуна коммунист тургузары дээш, делегейге тайбын дээш бадылашар.

Б. ХОВЕНМЕЙ, Тыва АССР-иң культуразының алдарың ажилдакчысы.

редакцияның адреси:

Бүрүн шаңналымың лауреады, чогаалчы С. К. Токаның «Боттанган күзел» деп шизини Тываның көркүчүлери эки билер. Ол шиз каш чыл улаштыр театрын болгаш республиканың көдөө клубтарының, культура бажынарының сценаларына улуг чедишикин-биле үнүп келген.

Өг-бүлелерниң талантызы

«Тилектеге» совхозтуң төвүңде клубтуң улуг доодур олуршкан. Өг-бүлелерниң концерти-даа эгелзөө. Ажылкың комитетиниң даргазы М. Монгуш-оолду, чолаачылар М. Каадыр-оолду, М. Ак-Салды, тракторист А. Эрес-оолдуң өг-бүлелериниң каттышкан концертиниң номер бурзуу-ла көрүктүлериң соңуругадып турган.

ЭКИ ЧЕДИШКИН

Улусчу бот-тымынгар театр уран чүтүлүүн Бүгү-россий корулдэиниң Чоон Сибири зоналың таламы-биле конкуртуу Красноярск таламы-биле хунуң дүргүзүңде, хуулашкын келген. Ол корулдэ конкурту Совет арге-чагырганың 50 чылдыгы тураскалаткан.

Туман ышкаш көшпес болган

Кардыгалап өмир дүштү. Кадырлардан туман баткаш. Дыттар үнүн эсим орта Дыттарым дээш ыдып алды. Даварта туман база катпап Тайдыма талыттынар.

ХЕМЧИК БИЛЕ АЛАШ (Улустун легендазы)

Шаг шаанда Хемчик хем херээ-вен кижжи турган чүве-дир. Хемчик бир-ле катпап ийиң оолдар бо-жуп ап-тыр. Ийне оолдары эым-теме кирип дооруккалап турда, Амьрга-Моос чоопшупап көз-тар эвесе. Ол Амьрга-Моос чырык чер кырынга эр болуп төртүңгөн уруг-дарыгы артырбас, доран-ды чилтер дайып доран Хемчик дылдап калып, кап-кара-даа айлап тыпшай бергал.

Айлаң кужуң болуксаар мен

Musical score for 'Айлаң кужуң болуксаар мен' with lyrics in Tuvan. Includes a photo of artist L. Kotovtun.

ПАРТИЯ БИЛЕДИ

Партом мени кел-ле деген (Билет бээрив эвелемди). Партияң биледи мен Баштай туткая хунуң чүве. Ол чыл дүржүк—намыда-даа Ол хун черле уттудурбас.

МӨНГЕ ШЫН

Хая, дагың үрей буза чалгырма-даа Каш чус чылдар темчигеңе негетирең «Ол артык күштүгү чүве черле кайдал?» Ол айттыр бисти черле амьратпас.

Чуртталга бажыңының арыг-шевери

УРУГЛАР! Боттарыңның бажыңыңа арыг-шеверин болгаш корум-чуртунуң, таарымчалыг байдалды тургузары дээш демесейнер. Бодуңарың бажыңар шынтыге хун херал болгаш чырык дээп кирген турарың чедиң алды дээш орадалжыңар.

Кызыл, Шетиниң — Кравченко күдүмчүү, бажың № 3. ТЕЛЕФОННАР: Редакторунуң 24-63, редакторунуң орадакчыларының 35-24, 25-38, хуулашкын секретарының 23-35, өртийдэ амьдырал кижизиниң 23-54, агитация болгаш пропаганда кижизиниң 37-13, келээ ажил-агың кижизиниң 21-47, үлетпүр кижизиниң 22-64, ажалы болгаш көдөө корреспонденттер болгаш совет тургузуу болгаш амьдырал кижизиниң 21-27, иштиң информация кижизиниң 20—60, бухгалтерияның 31-75, корректорларының 27-41. Солун келбей барганда 32-75 телефонча долгар.